

Turvallisuuslautakunnan lausunto 9.9.2026

Turvallisuuslautakunnan lausunto alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta 2026–2029.

Lautakunta toteaa, että alueellinen hyvinvointisuunnitelma muodostaa hyvinvointialueen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen keskeisen strategisen asiakirjan valtuustokaudelle 2026–2029. Suunnitelma tukee hyvinvointialueen strategian sekä palvelustrategian toimeenpanoa sekä vahvistaa sosiaali- ja terveyspalvelujen ehkäisevän työn ja yhdyspintayhteistyön merkitystä alueen asukkaiden hyvinvoinnin edistämisessä.

Lautakunta pitää hyvänä, että suunnitelman valmistelussa on hyödynnetty laajasti hyvinvointikertomuksen tietopohjaa, kuntien, järjestöjen, seurakuntien, palveluiden, vaikuttamistoimielinten ja asukkaiden näkemyksiä. Valmisteluprosessi on ollut osallistava ja tukee yhteistä sitoutumista suunnitelman tavoitteisiin.

Lautakunta toteaa, että arjen turvallisuus on huomioitu hyvin keskeisenä painopiteenä alueellisessa suunnitelmassa. Se on huomioitu kaikissa palvelukokonaisuuksissa ja niihin on kytketty keskeisimpiä toimenpiteitä (alkoholin riskikäyttö, vammat ja tapaturmat, lonkkamurtumat, kaltoinkohtelu ja väkivalta) ja näihin seurantamittareita. Arjen turvallisuuden tavoitteet on kytketty HYTE-kertoimiin sekä aluetta kuvaaviin indikaattoreihin, joilla on vaikutuksia alueen asukkaiden turvallisuuteen. Lisäksi suunnitelman painopisteet, arjen turvallisuus, mielen hyvinvointi sekä liikunnallisen elämäntavan edistäminen, vastaavat hyvin Keski-Suomen hyvinvointihaasteisiin ja tukevat eri ikä- ja väestöryhmien hyvinvointia koko elämänkaaren aikana.

Lautakunta pitää tärkeänä, että suunnitelman toimeenpanossa:

- arjen turvallisuutta vahvistetaan hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja muiden kumppaneiden välisellä yhteistyöllä,
- huomioidaan osallisuus, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus kaikissa väestöryhmissä toiminnallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo suunnitelman toimenpiteiden mukaisesti,
- kiinnitetään erityistä huomiota heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden hyvinvointiin muun muassa vammaisohjelman toimenpiteiden edistämisen sekä eri terveyden edistämisen hanketoimijuuden kautta,
- kuntakortit osoittavat paikallisia erityispiirteitä sekä arjen turvallisuuteen kohdentuvia haasteita. Yhdyspintayhteistyöllä vaikutetaan paikallisiin hyte-suunnitelmiin alueellisten erojen kaventamiseksi,
- varmistetaan vaikuttava hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhtenäisen toimenpidemittariston seuran ja arvioinnin avulla.

Lautakunta toteaa lisäksi, että vaikuttamistoimielimien lausunnoissa esiin nousseet näkökulmat, kuten osallisuuden vahvistaminen, yksinäisyyden vähentäminen, digipalvelujen saavutettavuus, yhdenvertaisuus, nuorten hyvinvointi sekä turvallisen arjen edistäminen, ovat tärkeitä suunnitelman toimeenpanossa huomioitavia arjen turvallisuuden teemoja. Vanhusneuvosto korosti erityisesti turvallisen kotona-asumisen vahvistamista.

Yhteenveto: Turvallisuuslautakunta esittää aluehallitukselle alueellisen hyvinvointisuunnitelman hyväksymistä.

Lisäksi lautakunta esittää, että alueellisen hyvinvointisuunnitelman etenemisestä sekä tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti osana hyvinvointialueen vuosittaista hyvinvointiraportointia. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että myös vaikuttamistoimielimiä ja keskeisiä yhteistyökumppaneita informoidaan suunnitelman toimeenpanon etenemisestä valtuustokauden aikana.

Turvallisuuslautakunnan lausunto 9.9.2026

Päätösehdotus: Turvallisuuslautakunta hyväksyy lausunnon ja toimittaa sen hyvinvointialueen aluehallitukselle päätöksenteon tueksi.